כל המנחות באות מצה פרק חמישי מנחות נט.

מתני' מנחת הסולת. ה[ד]דמתנדב מנחה סתם מביא עשרון סלת ושמן ולבונה וכוללה וקומצה כמו שהיא מיה ובדיליה כתיב שמן ולבונה. בכל הנך אחריני לא כתיב לבונה אלא ממנחת סלת גמרינן דכתיב בה (ויקרא ב) נפש ומשמע דכל מנחת יחיד טעונה שמן ולבונה כו': **החלות והרקיקין.**

מתני' [ו]יש טעונות שמן ולבונה שמן ולא לבונה לבונה ולא שמן [ז] לא לבונה ולא שמן [א]ואלו טעונות שמן ולבונה [ב]מנחת הסולת [ג]והמחבת [ד]והמרחשת [ה]והחלות [ו]והרקיקין מנחת כהנים [ז]מנחת כהן משיח מנחת עובד כוכבים מנחת נשים [ח]מנחת העומר [ט]מנחת נסכים טעונה שמן [י]ואין טעונה לבונה [כ]לחם הפנים טעון לבונה ואין טעון שמן [ל]שתי הלחם [מ]ומנחת חוטא ומנחת קנאות אין טעונין לא שמן ולא לבונה: **גמ'** [נ]אמר רב פפא כל היכא דתנן [ס]עשר תנן לאפוקי מדרבי שמעון דאמר [ע]מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא קמ"ל דלא [פ] תנו רבנן [צ]ונתת עליה שמן ולא על לחם הפנים שמן [ק] שיכול והלא דין הוא ומה מנחת נסכים שאינה טעונה לבונה טעונה שמן לחם הפנים שטעון לבונה אינו דין שטעון שמן ת"ל עליה עליה שמן ולא על לחם הפנים שמן ושמן עליה לבונה עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה שיכול והלא דין הוא ומה לחם הפנים שאינו טעון שמן טעון לבונה מנחת נסכים שטעונה שמן אינו דין שטעונה לבונה תלמוד לומר עליה עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה מנחה לרבות מנחת שמיני ללבונה היא להוציא שתי הלחם שלא יטענו לא שמן ולא לבונה אמר מר עליה שמן ולא על לחם הפנים שמן אימא עליה שמן ולא על מנחת כהנים שמן מסתברא מנחת כהנים הוה ליה לרבויי [ר] שכן עשרון כלי חוץ וצורה הגשה ואישים אדרבה לחם הפנים הוה ליה לרבויי שכן ציבורא חובה טמיא דאכיל פיגולא בשבתא מסתברא נפש אמר מר עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה אימא עליה לבונה ולא על מנחת כהנים לבונה מסתברא מנחת כהנים הוה ליה לרבויי שכן עשרון כלי מצה ועצם הגשה ואישים אדרבה שתי

ונתת עליה שמן. הלי קרא כמנחת העומר כתיב ואילטריך למעוטי לחם הפנים משמע דלא מיתי בקו"ו ממנחת נסכים שאינה טעונה לבונה טעונה שמן והיא גופה דאינה טעונה לבונה לא ידעינן אלא מסיפיה דקרא דדרים עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה דלא ניהדר ונילף בק"ו מלחם הפנים שאין טעון שמן כדממעטינן מריסיה דקרא וטעון לבונה ואין שייך כאן לומר דלא ניכתוב עליה למעוטי לא בשמן ולא בלבונה ונימא חד וחד מיקום בדוכתיה מי הוה דפ"ב דזבחים (דף ח.) דלא דמי דהכא בלא ק"ו נמי הוו גמירי מהדדי או משאר מנחות או מדאיקרו מנחה תדע דהא אהני ק"ו דהכא מיהא פירכי טובא [ש]: **היא להוציא שתי הלחם.** אילטריך למעוטי משום דאיקרו מנחה דלכתיב (ויקרא כג) מנחה חדשה: **ואימא** עליה שמן ולא [ת] מנחת כהנים שמן. פי' בקונטרס והוא הדין למנחת נשים [א] וגרים וגרמא דלא בעי לאקשויי מהנהו משום דדמו טפי לכל המנחות הכתובות שם דבעו שמן אבל מנחת כהנים לא דמיא להו לבלול. **כלי.** פי' בקונטרס כל המנחות בעו כלי לנוח בפרק שתי הלחם (לקמן דף לו.) שאלו לרבי י' [זו] מנין כו' אבל לחם הפנים אינו נקדש אלא בתנור וקשה לי מדע יבש מתקדשה לחם הפנים נמי בעי כלי כדמוכח לעיל (דף מ.) דמרבי לחם הפנים לחימון ולי מדע יבש לא מתקדשה תרוייהו לא בעו כלי ולי משום דשמן בעו כלי אם כן לחם הפנים נמי דהא בעי למימר שיהא טעון שמן בליטה כמנחה וגרמא לפרש דבלי היינו דלענין כלי שוו אהדדי מנחת העומר ומנחת [ב] נסכים אבל לחם הפנים בעי שולמן ובזיכין ולבונה ומיהו גבי לבונה דבסמוך לא יתכן לומר כן: **פיגול** בשבת. אין זה כרגא דאמר כפ"ק (לעיל ה:) דאין מחשבה פוסל אלא במי שראוי לעבודה לאפוקי מנחת העומר ואע"ג דהתם אייתי ממחשבה אלא לשמו ה"מ ממחשבת פיגול מייתי לה כפ"ב דזבחים (דף כו:): כי

ציבורא חובה ואיטמי בשבתא מסתברא נפש: מנחה לרבות מנחת שמיני ללבונה ואימא להוציא האי מאי אי אמרת בשלמא לרבות שפיר אלא אי אמרת להוציא למה לי [ד]שעה מדורות לא ילפינן: היא להוציא שתי הלחם שלא יטענו לא שמן ולא לבונה ואימא להוציא מנחת כהנים מסתברא מנחת כהנים הוה ליה לרבויי שכן עשרון כלי מצה ועצם הגשה ואישים אדרבה שתי

מתני' [ו]יש טעונות שמן ולבונה שמן ולא לבונה לבונה ולא שמן [ז] לא לבונה ולא שמן [א]ואלו טעונות שמן ולבונה [ב]מנחת הסולת [ג]והמחבת [ד]והמרחשת [ה]והחלות [ו]והרקיקין מנחת כהנים [ז]מנחת כהן משיח מנחת עובד כוכבים מנחת נשים [ח]מנחת העומר [ט]מנחת נסכים טעונה שמן [י]ואין טעונה לבונה [כ]לחם הפנים טעון לבונה ואין טעון שמן [ל]שתי הלחם [מ]ומנחת חוטא ומנחת קנאות אין טעונין לא שמן ולא לבונה: **גמ'** [נ]אמר רב פפא כל היכא דתנן [ס]עשר תנן לאפוקי מדרבי שמעון דאמר [ע]מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא קמ"ל דלא [פ] תנו רבנן [צ]ונתת עליה שמן ולא על לחם הפנים שמן [ק] שיכול והלא דין הוא ומה מנחת נסכים שאינה טעונה לבונה טעונה שמן לחם הפנים שטעון לבונה אינו דין שטעון שמן ת"ל עליה עליה שמן ולא על לחם הפנים שמן ושמן עליה לבונה עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה שיכול והלא דין הוא ומה לחם הפנים שאינו טעון שמן טעון לבונה מנחת נסכים שטעונה שמן אינו דין שטעונה לבונה תלמוד לומר עליה עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה מנחה לרבות מנחת שמיני ללבונה היא להוציא שתי הלחם שלא יטענו לא שמן ולא לבונה אמר מר עליה שמן ולא על לחם הפנים שמן אימא עליה שמן ולא על מנחת כהנים שמן מסתברא מנחת כהנים הוה ליה לרבויי [ר] שכן עשרון כלי חוץ וצורה הגשה ואישים אדרבה לחם הפנים הוה ליה לרבויי שכן ציבורא חובה טמיא דאכיל פיגולא בשבתא מסתברא נפש אמר מר עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה אימא עליה לבונה ולא על מנחת כהנים לבונה מסתברא מנחת כהנים הוה ליה לרבויי שכן עשרון כלי מצה ועצם הגשה ואישים אדרבה מנחת כהנים הוה ליה לרבויי שכן עשרון כלי מצה ועצם הגשה ואישים אדרבה שתי

מסורת הש"ס

א) [נדרים כ:], ב) [לקמן פ. עב:], ג) [לקמן סב:], ד) [לעיל יט: ופ"ק], ה) [מתמנה. ל"ק], ו) ג"פ מנחות מתמניתן דמנחות עשר כו'. ל"ק], ז) יעו"ש מ"ו, ח) ל"פ כל היכא דתנן הלי סדרי מנחות דמתניתן דדיון שוה ועוד נמא לחדש דמתני' דפרק אלו מנחות עשר כו'. ל"ק], ט) [לקמן עב:], י) [ויקרא ב], כ) ג"פ מתניתן מני יבי כו'. ל"ק ומפקינן. ל"ק], ל) [סם], מ) ל"ל ועודני טוכים דכל. ל"ק], נ) ג"פ בהיכל הס"ד ואח"כ מה"ד עורה הכל נפקלי כו'. ל"ק], ס) נפש לרבות מנחת הנסים דכל. ל"ק], ע) [ל"ל עשרון כלול בלון], פ) [דהיינו הגשה דעשרון הכהן], צ) ועין הגשה תוס' זבחים נח: ד"ה כלו], ק) ועודני טוכים ובלה. ל"ק], ר) ג"ק], ש) [אלו ל"ל הנסים].

תורה אור השלם

1. ונתת עליה שמן ושמת עליה לבנה: מנחת הוא:
ויקרא ב טו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ליטעם אמרינן וכו' וכ' רקיקין ומשונין מדין שאר:

רבינו גרשום

מנחת הסולת שקומצה כשהיא סולת: חלות ורקיקין. הייגו מנחת מאפה: אמר רב פפא כל היכא דתנן כל הני ה' מנחות עשר עבור מכל חדא וחדא: לאפוקי מדר' שמעון דאמר האומר הרי עלי מנחה מאפה יביא ה' (ומחצה) חלות ה' (ומחצה) רקיקין קמ"ל דלא. דאין חלות פחות מעשר ולא רקיקין פחות מעשר ואי בעי מביא עשר חלות ואי בעי מביא עשר רקיקין וי"א ה' חלות וה' רקיקין: לישנא אחרינא כל היכא דתנינהי למנחות עשר תנן דעשר מנחות קא חשיב במתניתין לאפוקי מדר' שמעון דלטבמיה הוו חדסרי דאיהו עביד ממנחת מאפה הלת דא' בעי להביא ר' חלות מביא ואי בעי להביא ר' רקיקין יביא ואי בעי להביא ה' חלות וה' רקיקין יביא קמ"ל דלא דעשר תנן ואין מביא מחצה חלות ומחצה רקיקין: ונתת עליה שמן. במנחת העומר כתיב ואם תקריב מנחת בכורים ונו' ונתת עליה שמן: מנחת שמיני של סלואים דכתיב ושור ואיל לשלמים לזבוח ומנחה בלולה בשמן: ולא על מנחת כהנים שמן. וה"ה נמי למנחת נשים ג' ומ"ו וגרים דכל הנך לא כתיב בהו שמן בהדיא וחד מיניייהו נקט: מסתברא מנחת כהנים הוה ליה לרבויי. בכל דיני מנחת העומר ולא להוליא שכן דומות יחד שמיהן באות עשרון דכתיב (שמות טו) והעומר עשירית האיפה וסתם מנחות באות עשרון אבל לחם הפנים כתי' (ויקרא כד) שני עשרונים יהיה החלה וגו': כלי. כל המנחות טעונות כלי לנוח בפרק שתי הלחם (לקמן לו.) שאלו את רבי זו מנין כו' אבל לחם הפנים אינו נקדש אלא בתנור: חוץ. כל המנחות עבודתן בחוץ אבל לחם הפנים קדורו בהיכל. ד) ועוד הכל נפקלו בלינה דקדשי קדשים הם ואין נאכלות אלא ליום אבל לחם הפנים עומד על השולחן משבת לשבת: [הגשה]. כל המנחות טעונות הגשה ולחם הפנים אין טעון הגשה כדתנן במתני' דהאי פירקין (פא.): אישים. כל המנחות יש מהן מגופן לאישים דמנחת העומר נקמצת כדמפרש באלו מנחות (לקמן דף עב:) ומנחת כהנים כליל לאפוקי לחם הפנים דאין מגופן לאישים: ליבור. לחם הפנים ומנחת העומר קרבן ליבור הם ומנחת כהן יחיד הוא [ו]: בעומאה. דעומר ושתי הלחם ולחם הפנים חובה ודוחות טומאה בפרק כיצד צולין בפסחים (דף עו:) ה' דברים באים בטומאה ואין נאכלין בטומאה דעומר ושתי הלחם ולחם הפנים כו' אבל קרבן יחיד לא דחי טומאה: דאכיל. שירי עומר נאכלין לכהנים וכן לחם הפנים אבל מנחת כהנים כולה כליל: פיגולא. כשירי עומר נוהג פיגול שהרי קומץ [ז] מתירין ונאכלת הפנים נוהג פיגול דבזיכין מתירין אותו וקיימא לן במסכת יומא בפרק הוציאו לו (דף ס.) כל דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין לגזבר נוהג בו פיגול אבל מנחת כהנים כולה כליל ואין לה מתירין ואין פיגול נוהג בה: בשבתא. דעומר קרב אפילו בשבת כדאמר בפ' רבי ישמעאל (לקמן דף סג:) ולחם הפנים קדורו בשבת: [ח]בלול: בלוג. כל המנחות שני כחד לוג [לעשרון] ומנחת נסכים [ח] [ט] ג' [לוגין] לעשרון: מוגש. עומר ושאר מנחות טעונות הגשה ולא מנחת נסכים כדמפרש במתני' [פא.]: כנגד עלם. עומר ומנחת כהנים באות כנגד עלמן ומנחת נסכים באה בנגד זבח: מנחת נסכים ליבור היא שהרי באה עם התמידין ועומר נמי ליבור ושתיהן חובה ודוחות שבת וטומאה: מסתברא נפש. במנחת שלת כתיב נפש וכתיב לבונה ומהתם גמרינן לכל מנחת יחיד שטעונה לבונה: אי אמרת בשלמא לרבות שפיר. דקד"א שעה מדורות לא ילפינן קמ"ל:

שתי

עין משפט נר מצוה

מה א מיי' פ"ב מהל' מעה"ק הלכה ז:
מו ב מיי' פ"ב שם הלכה כ:
מז ג ד מיי' שם הלי' ז:
מח ה ו מיי' שם הלי' מ:
מט ז מיי' שם הלי' כ ד:
נ ח מיי' פ"ז מהלכות תמידין ומוספין הלי' יב:
נא ט מיי' פ"ב מהלכות מעה"ק הלכה ד:
נב י מיי' שם הלכה ה:
נג כ מיי' פ"ב מהל' תמידין ומוספין הלי' יא:
נד ל מ מיי' פ"ב מהל' מעה"ק הלכה ז:
נה נ מיי' שם פ"ב הלכה י:

מוסף רש"י

כל היכא דתנן. כלומר מנחות עשר תנן. כלומר מנחות שיות בדין אחד לאפוקי מדר"ש. דתמשי חד מנחה כמה דמכשר מנחת מאפה כמלמא נוטי דלמייה הוי ר"ל מנחות (להגין עב: בבה"ר).

שיטה מקובצת

א) לא שמן ולא לבונה: ב) דלא מנחה"ם הנוגו: ג) שיכול והלא דין הוא. רשב"ם לא גריס בשום מקום שניהם לפי שהם פותרים זה את זה. הרי"ה: ד) שכן עשרון כלי. פרש"י מנחה טעונה כלי כדדרשינן לקמן את החטאת (ואת העולה ואת המנחה) [אא"ה שם איתא את האשם ואת החטאת אשר יאמו את המנחה לבלתי הוציא אל החצר המיוחדת מנחה דומיא דחטאת ואשם מה חטאת ואשם) טעונה כלי אף מנחה טעונה כלי וקשה דא"כ שתי הלחם נמי ליבעו דהא אקרי מנחה וכ"ת דלא ילפינן מחטאת אלא מנחה הטעונה כלי שרת היינו אותן שטעונות שמן דמדת יבש לא נתקדשה א"כ מנחת כהנים כגון דבני כלי הרי עד שיהא לא שמעינן דבני שמן ואתא קרימנן לאכוחי וצריך לומר דלא ילפינן מחטאת אלא דבר שמצינו לאישים כמו חטאת אבל שתי הלחם אין מצינו לאישים: ה) הסלת. המתנדב: ו) מייתי הס"ד ואח"כ מה"ד ומנחת כהנים. כהן שהתנדב אחת מחמש מנחות הללו הס"ד ואח"כ מה"ד ומנחת כהן משיח חביתין הס"ד ואח"כ מה"ד עובד כוכבים מתנדב מנחה כדמרבינן מאיש איש לקמן באלו מנחות הס"ד: ז) דמתני' עשר תנן: ח) דהך דחלות: ט) דתנן כגון בבא אחרת דלקמן ובפ' אלו מנחות כך יש ברש"י של מהר"ם ותיבות עוד בבא אחרת דמתני' ובפ' אלו מנחות שתנו נמחק: י) דמתניתין לא חשיב אלא בתרתי: כ) מנחות הס"ד ואח"כ מה"ד מנא דני מילי. אמנחת נסכים ואלחם הפנים ואשתי הלחם קאי דקא ממעיט להו במתניתין: ל) דלבונה כלומר מנחת שמיני למילואים: מ) ועבד כוכבים חיבת וגרים נמחק: נ) בהיכל הס"ד ואח"כ מה"ד ועורה. כל המנחות נפקלו כו' ליום ולילה: ס) יחיד הוא הס"ד ואח"כ מה"ד חובה טמיא. העומר ולחם הפנים: ע) קומץ מתירין: פ) מנחת כהנים. וכל מנחת יחיד שעונה שמן דבחיב במנחת הסלת ונפש כי תקריב וכתיב בה שמן ומההוא נפש מרבינן כל מנחת יחיד דטעונה שמן: צ) מנחת נסכים יש ג' שעורונים הס"ד ואח"כ מה"ד כלול בלוג בכל המנחות סני בחד לוג ומנחת נסכים יש ג' לוגין לעשרון:

מה) נרמלה דל"ל משום דבתחתלת דפרשתא דמנחות כתיב ונפש וסמיך להו וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com